

כיתה
א'

לכולנו הזכות לטעות

התלמידים הצעירים עומדים בפני אתגרים חדשים ומגוונים. בחלקם הם יצליחו, ובחלקם הם יתקשו, יטעו, אולי יכשלו, ינסו שוב... השיעור הבא עוסק בזכות לטעות, ביחס לטעויות של עצמי ושל אחרים בהבנה וסלחנות, ובלימודה כדי למנוע טעות בפעם הבאה.

בשיח על טעויות, חשוב שנגיע מתוך מבט עמוק על מקומן של טעויות בחיינו. כך נוכל להתייחס לטעויות מתוך ההקשר האמוני הרחב, ולא נישאר רק בשיח של "זכותי" ו"מגיע לי".

טעות היא מציאות קיימת לכל בני האדם - "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז' כ').

חטא הוא החטאה, סטייה מהמטרה, אי השלמה של התכנית המקורית, טעות. וכולנו טועים. המוכנות שלנו להכיר בטעויותינו, היא אחד מסימני ההיכר של **הענווה**. העניו מודע להיותו חסר, מודה בטעותו ומוכן ללמוד ממנה.

הגמרא בגיטין מגי' חושפת בפנינו את הסיבה העמוקה לקיומן של טעויות: "אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהם". הזכות לטעות נובעת מהחובה לנסות.

על כל אחד מאיתנו לנסות לעשות טוב. להתקדם. ללמוד. להתפתח. והתהליך הזה כרוך באופן מובנה גם בטעויות. אי אפשר להצליח בלי שמנסים. וכשמנסים – לפעמים טועים.

הבנה של אופן זה, בו בחר הקב"ה לברוא את עולמו, מעביר את המוקד מהזכות לטעות, אל התהליך, הרצון, הניסיון, הכוונה, הערכת הדרך ולא רק התוצאה.

כך ביחס לעצמי, וכך ביחס לאחרים.

לכן גם "תשובה קדמה לעולם" (בראשית רבה א' ה'). כיוון שהעולם נברא על דעת זה שננסה ונטעה, הוכנה מראש הדרך לתקן אחרי הטעות, ללמוד לפעם הבאה איך להימנע מטעות זו, ולהתנסות בטעויות אחרות ©

חשוב שמבט זה על טעויות לא יוביל להקלת ראש בנזק שטעות עלולה לגרום. בין אם לעצמי או לסביבה. וודאי שאם נעשה נזק – יש להצטער עליו לפעול לתיקונו.

נקודה חשובה נוספת נובעת מהבסיס הערכי שרואה בטעות כחלק מהניסיון – תחומי הטעויות הלגיטימיים.

ישנם תחומים, כמו חיים ומוות או פגיעה בחבר, בהם אין מרחב לטעויות. תשומת הלב צריכה להיות בהכרה באפשרות של הטעות, ובהשקעת הכוחות בהימנעות ממנה. יש תחומים בהם לא צריך להתנסות בעצמנו, אלא ללמוד מטעויות של אחרים. וכיוון שאנחנו כן נתבעים לפעול, והטעות אורבת לנו בפינה, עלינו להשקיע מחשבה במציאת הדרך לפעול ולהימנע מהטעות, ולא להימנע חלילה מהעשייה עצמה או להקל ראש בטעות.

כפי שאנחנו מכירים בענווה בטעויות של עצמנו ופועלים להימנע מהן ולתקן אותן, כך עלינו להיות סובלניים כלפי טעויות של אחרים, ללמוד לסלוח ולעזור להם לתקן.

על מנת להמחיש את חשיבותה של הכוונה מאחורי הטעות, ניתן לעשות עם התלמידים את התרגיל הבא:

מספר תלמידים מתנדבים מקבלים ציורים בהם מתוארות סיטואציות שונות של נוזל שנספך (או – המורה מתאר לכיתה סיטואציות שונות). לדוג' – תינוקת שופכת כוס תוך כדי ניסיון אכילה, מישהו כועס שופך מיץ על אדם שני, חברים בבריכה משפריצים מים אחד על השני, וכן הלאה.

כל תלמיד מסתכל על הציור שלו ואומר איך לדעתו מרגיש האדם הרטוב. שואלים את התלמידים למה בכל ציור ההרגשה שונה, למרות שבסופו של דבר כולם רטובים, ובכך מציפים את חשיבות הכוונה.

כשאנחנו מאמינים שהאדם מתכוון לטוב, ושרצונו האמיתי הוא להתקדם ולפעול, לנסות ולהצליח, אנחנו מקבלים את הטעות ביותר הבנה. אנחנו פחות מייחסים כוונות זדון, אולי אפילו מחייכים ועוזרים לאדם להבין את טעותו, לתקן, וללמוד לעתיד. כמו תינוק שלומד לאכול ולשתות, ובהקשר הזה גם מה שהוא שופך ומלכלך מתקבל בהבנה.

שנזכה לעמוד על דברי תורה...

[להורדת השיעור באתר מפתח הלב, לחצו כאן!](#)

